

Genesis, een betrouwbaar boek over de schepping?

bron: www.humble-bee.nl, 11 juni 2010

Inleiding

Genesis, het eerste boek van de Bijbel dankt zijn naam aan het eerste vers van het eerste hoofdstuk, waar staat: "In den beginne". Genesis betekent begin of geboorte.

Afgelopen tijd was er in het kader van het Darwinjaar nogal wat aandacht voor het bijbelboek Genesis. Met name over de waarde van de eerste 11 hoofdstukken wordt heel verschillend gedacht. Zelfs in orthodoxere kringen wordt de historiciteit ervan betwijfeld. Wellicht bekend in deze is prof G v d Brink uit de kring van de Gereformeerde Bond.

Deze ontwikkeling van Bijbelkritiek is wereldwijd al meer dan honderd jaar gaande.

Het is daarbij interessant om te kijken hoe het Bijbelboek Genesis opgebouwd is, hoe het tot stand is gekomen en hoe daar door onze tijdgenoten op is gereageerd. Daarna willen we ook kijken hoe Genesis 1 verstaan moet worden.

Wij geloven dat Genesis het eerste van de vijf boeken van Mozes is. De vijf boeken die ook wel de Pentateuch worden genoemd.

Vaak wordt aangenomen dat Mozes Genesis geschreven heeft aan de hand van mondelinge overleveringen.

Maar realiseren we ons wel dat het boek Genesis ruim 2500 jaar bestrijkt? Mondelinge overleveringen? Kon men toen nog niet schrijven? Zit hierachter al niet de evolutionistische visie dat men pas in de tijd van Mozes zo intelligent was geworden dat men toen pas had leren schrijven?

Ongeveer een half jaar geleden kwam ik via het blad 'Creation' hierover een bijzonder interessant artikel tegen over het ontstaan van Genesis van een zekere Charles V Taylor. (1) Veel informatie uit zijn artikel gebruik ik hierbij.

Verder gebruikte ik een zojuist verschenen Nederlandse brochure van 50 bladzijden: "Is Genesis geschiedenis?", van Dr Don Batten en Dr Jonathan Sarfati.

Auteurschap onbelangrijk?

Waarschijnlijk zijn er mensen die denken dat het auteurschap en de manier van schrijven van Genesis onbelangrijk is en zeggen: "De Heilige Geest schreef het". Dit kan acceptabel zijn voor iemand die gelooft in de onfeilbaarheid van de Schrift. Maar het kan een afhaker zijn bij evangelisatie en bij onderwijs van jonge gelovigen. Ook kan deze zienswijze de meer ervaren gelovige in verwarring brengen.

We willen hier op vier verschillende manieren bekijken hoe bijbelwetenschappers het auteurschap en de opbouw van Genesis hebben benaderd.

Het is belangrijk dat we begrijpen hoe zorgvuldig God de beschrijving van de schepping gaf en bewaarde. Dit in de eerste 34 verzen van Genesis zoals we het nu kennen. Het is goed om te ontdekken dat God moeite deed om ons te voorzien van zo'n belangrijk stuk kennis. En dit dient tot de glorie van de Schepper.

1. Who Wrote Genesis? Are the Toledoth Colophons? by Charles V Taylor, M.A., Ph.D., PGCE, LRAM, FIL, Cert. Theol. Journal of Creation, 8(2):204-211, August 1994.

<http://creation.com/who-wrote-genesis-are-the-toledoth-colophons>

4 theorieën

Er zijn globaal 4 theorieën hoe en door wie Genesis geschreven is.

1. Er zijn mensen die zeggen dat Mozes het geschreven heeft via een automatische dicteer methode. Dus op een geheel bovennatuurlijke manier.
2. Sommige zeggen dat Mozes Genesis samenstelde aan de hand van oude bronnen, mondeling of geschreven, met toledoth passages ("Dit zijn de geboorten van ....") die de grenzen markeren. Deze toledoth zijn de titels van de gedeeltes die **volgen**, uitgezonderd het eerste gedeelte, Genesis 1: 1 tot 2: 3.
3. Er zijn anderen die ook de toledoth theorie aannemen, maar ze beschouwen als colofons, dat is als onderschrijf of biografische referenties aan het **einde** van elk gedeelte, inclusief het eerste.
4. Mozes auteurschap wordt ontkent. In plaats daarvan stelt men een latere samenstelling rond 400 jaar voor Christus.

Dit verhaal steunt de derde theorie en beargumenteert de zaak met name betrekking hebbend op het gedeelte wat gaat over de schepping.

Theorie 1. Automatische dicteer methode

Er zijn mensen die zeggen dat Mozes Genesis geschreven heeft via een automatische dicteer methode. Dus op een geheel bovennatuurlijke manier.

We hoeven niet lang stil te staan bij deze eerste theorie over Genesis, daar het gepaard gaat met een algemene visie op de hele Schrift. Het heeft het over een mechanisch schrijven van de Schrift van volkomen passieve schrijvers door visioenen of andere middelen. We kunnen op deze visie reageren door te refereren aan het gebruik van de Heere Jezus. Hij zei bijvoorbeeld: 'Mozes schreef' of 'Mozes gebood', waarbij het auteurschap van gedeelten van de Pentateuch werd benadrukt. (2)

God schakelt zijn dienstknechten in, zowel via verantwoordelijkheid als via bovennatuurlijk gegeven geloof. Dus we erkennen het werk van de menselijke auteur of samensteller, dit met de wetenschap dat de Heilige Geest de schrijver bewoog om de pen op te nemen.

Theorie 2 en 3. Genesis door Mozes samengesteld aan de hand van oude bronnen

In Genesis kun je de volgende verzen lezen:

2:4 "Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde"

5:1 "Dit is het boek van Adams geslacht" (in het Engels vertaald met geboorten, generations)

6:9 "Dit zijn de geboorten van Noach"

10:1 "Dit zijn de geboorten van Noachs zonen: Sem, Cham en Jafeth"

11:10 "Deze zijn de geboorten van Sem"

11:27 "Deze zijn de geboorten van Terah"

(25:12 "Dit nu zijn de geboorten van Ismaël")

25:19 "Dit nu zijn de geboorten van Izak"

(36:1 "Dit nu zijn de geboorten van Ezau")

(36:9 "Dit nu zijn de geboorten van Ezau")

37:2 "Dit zijn Jakobs geschiedenissen" (in het Engels vertaald met geboorten, generations)

2. Van Christus zelf is opgeschreven dat Hij 19 keer van Mozes gesproken heeft. Op vier van deze gelegenheden zei Hij: Mozes 'gebood', twee keer Mozes 'schreef', en één keer Mozes 'zei'.

Het valt op dat we elke keer lezen: Dit zijn de geboorten van..... Dit is een vertaling van het Hebreeuwse woord **toledoth**. Dit woord is in onze vertaling ook vertaald als geslacht of geschiedenissen.

Op grond van het steeds weer voorkomende woord toledoth kun je Genesis indelen in 9 verschillende gedeelten. Als je het bijvoorbeeld over Genesis 6: 9 hebt: Dit zijn de geboorten van Noach kun je daar de geschiedenis van Noach lezen. Men stelt dat deze informatie afkomstig is van één of meerdere kleitabletten die Noach geschreven had of in zijn bezit had. Noach kende de informatie die er op stond.

Velen zagen deze toledoth als kopjes **waarna** de informatie komt. De titel zou dus boven het artikel staan.

Dit geeft echter problemen daar dit vaak niet klopt.

Bijvoorbeeld bij de tweede toledoth. Genesis 5:1 "Dit is het boek van Adams geslacht" Er volgt niets meer over Adam behalve zijn leeftijd en dood.

Aan de hand van allerlei gevonden kleitabletten uit het Midden Oosten blijkt dat de informatie op een kleitablet meestal heel abrupt met een tekst begint. Pas aan het eind is er een titel, de naam van de schrijver en een korte omschrijving in welke tijd en plaats het geschreven is.

Als je dit ook toepast op het boek Genesis blijkt dat heel goed te passen. Het is dus heel aannemelijk om de toledoth te beschouwen als een colofon aan het **einde** van een geschiedenis.

Zo passen de volgende twee gedeeltes ook beter:

Genesis 25:19 "Dit nu zijn de geboorten van Izak". Hierna volgt namelijk niet de geschiedenis van Izak maar van Jakob en Ezau.

In Gen 37: 2 lees je: "Dit zijn Jakobs geschiedenissen. Jozef zijnde een vorst van zeventien jaren, ..," Gelijk daarna gaat het voornamelijk over Jozef.

Op grond daarvan komt men op de volgende verdeling

Tekst gedeelte	Naam Toledoth	Details
(1) Genesis 1:1 tot 2:3	Hemel en aarde	Wanneer geschapen
(2) Genesis 2:4b tot 4:26	Adam	Schepping van de mens (plaats van zegening)
(3) Genesis 5:3 tot 6:8	Noach	
(4) Genesis 6:9b tot 9:29	Noachs zonen	Ze hadden zonen na de vloed
(5) Genesis 10:2 tot 11:9	Sem	Sem 100, vader van Arfachsad
(6) Genesis 11:11 tot 11:26	Terah	Terah had drie zonen in Ur der Chaldeën; Haran stierf
(7) Genesis 11:29 tot 25:18	Izak inclusief Ismaël	Izak 40, trouwde Rebekka
(8) Genesis 25:21 tot 36:43	Jakob inclusief Ezau	Jakob nog in Kanaän
(9) Genesis 37:2b tot 50:26	? Zonen van Israël	Jozef sterft en wordt begraven

Voor de duidelijkheid. Op grond van alle informatie kiezen we voor deze derde theorie.

Theorie 4. Latere samenstelling door andere mensen

Door anderen wordt Mozes auteurschap ontkent. Dit ten gunste van een latere samenstelling rond 400 jaar voor Christus.

Deze theorie is de 'hogere kritiek' theorie. Deze theorie is vaak gebaseerd op de veronderstelling dat er tussen begin Genesis en oude Babylonische culturen geen zondvloed van Noach is geweest en dat de Bijbel begint met verfijningen van Babylonische mythen.

Wij verwerpen deze zienswijzen. Maar soms kun je deze gedachtegang de mensen nog niet eens kwalijk nemen. Degenen die aan het eind van de 19^e eeuw en begin 20^e eeuw uitgingen van lange mondelinge overleveringen waren vaak onbekend met het bestaan van zeer oude schrijfvormen.

In dit verband zijn P J Wiseman's opmerkingen van belang:

"De eeuwen voor Mozes zijn geen donkere eeuwen die niet verlicht zijn door God. God had de mensheid niet verlaten zonder een geschreven openbaring. Op diverse tijden en op diverse manieren had Hij gesproken tot Adam, Noach, Abraham, Izak en Jakob. En hun gegevens waren geschreven op tabletten, op de manier zoals dat toen gangbaar was.(3)

Het werkwoord 'schrijven' komt 11 keer in de Pentateuch voor. Bij één gelegenheid wordt dit nauwkeuriger omschreven: 'Toen zei de Heere tot Mozes: "Schrijf deze woorden ...". (Exodus 34:27)

De methode van het schrijven 'op de tafelen' wordt verteld. Het is interessant dat een Hebreeuws woord voor 'schrijven', Cheret, 'gesneden in' of 'ingraveren' betekent. Dit suggereert de methode van schrijven.

Wiseman stelt ook:

'Het wordt door sommigen aangenomen dat God wachtte tot de tijd van Mozes of zelfs nog later voordat Hij de gebeurtenis van de schepping openbaarde. Deze aanneming heeft tot gevolg dat God de mens voor een flinke periode in het duister liet'. (4)

Deze 'flinke periode' was zeker 2500 jaar, waarbij de afgoderij toenam omdat ze 'de heerlijkheid van de onverderfelijke God verandert hebben in de gelijkenis van een beeld van een verderfelijke mens'. En 'omdat ze de waarheid verandert hebben in de leugen'. (Romeinen 1:23, 25)

Zie dus in tegenstelling tot de evolutionaire visie, dat de Schrift zegt, dat ze de **waarheid** hebben veranderd in de **leugen**.

Evolutionaire mythologen zeggen dat de Bijbel een verfijning van de mythe is. Met andere woorden, ze zeggen dat men de **leugen** veranderde in de **waarheid**.

De 'hogere critici' beschuldigen ook vaak de veronderstelde schrijver(s) van Genesis van herhaling. Zo zijn er de volgende zogenaamde herhalingen:

Genesis 6: 5 – 8 en 9 – 13

Genesis 17: 16 –19 en 18: 9 – 15

Genesis 27: 1 – 45 en 27: 46 tot 28: 98

Maar als de leerling van de Bijbel de compositie van Genesis herkent als afkomstig van bronnen die Mozes gebruikte, dan zal hij zich realiseren dat 'herhaling' voorkomt omdat de eerste verzen op Noachs tabletten waren en de latere op die van zijn zoon.

3. P J Wiseman, *New Discoveries in Babylonia about Genesis*, Marshall, Morgan and Scott, London, 1946; p. 86.

4. P J Wiseman, *Creation Revealed in Six Days*, Marshall, Morgan and Scott, London, 1948; pp. 42–43

Bij het tweede voorbeeld komen de woorden eerst voor in Ismaëls en dan in Izaks tablet. Bij het derde voorbeeld komen de woorden eerst voor in Ezau's en dan in Jakobs tablet(ten) Vanuit dit gezichtspunt handelde Mozes de tabletten eerbiedig als heilige waarheden. Hij: 'Beschouwt de oude woorden zo heilig dat hij normaal gesproken geen onnodige wijzigingen in de tekst maakt. .... Hij laat de originele oude uitdrukkingen en plaatsnamen staan zoals hij ze vond, hoewel ze niet langer in gebruik waren. .... maar hij verklaart de oude namen door tegenwoordige plaatsnamen naast de oude zetten. En soms stelt hij dat die naam gebruikt wordt tot op de huidige dag'.

Eén van de dingen die Mozes waarschijnlijk wel heeft veranderd is het woord 'Heere'.

Want dit wordt door de critici juist aangegrepen om te ontkennen dat Genesis van Mozes is.

In Exodus 6:3 staat namelijk dat God zich aan de voorvaderen van Mozes niet al 'Yaweh' maar als 'El Shadday' had bekend gemaakt "En Ik ben aan Abraham, Izak, en Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijn Naam HEERE (Jaweh) ben Ik hun niet bekend geweest."

Terwijl er in Genesis 2: 4b toch Yaweh staat. (Gen 2: 4 Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage als de HEERE God de aarde en den hemel maakte.)

En verder in Genesis staat er elke keer weer Yaweh. Hoe kan dit?

Een redelijke verklaring hiervoor zou de volgende kunnen zijn. God had zich aan Mozes en aan het volk Israël bekend gemaakt als Yaweh. Toen Mozes Genesis aan het samenstellen was en hij de naam El Shadday tegen kwam kreeg hij wellicht het idee dat het misverstand zou geven en zelfs afgoderij zou kunnen veroorzaken als er in de tekst buitenlands klinkende namen naast Yaweh zouden worden gebruikt.

Uit dit gezichtspunt kan het zijn dat Mozes de veranderingen maakte om te voorkomen dat Gods naam verkeerd gebruikt zou worden.

Als je het op deze manier ziet is er voor critici geen enkele reden om te ontkennen dat Genesis door Mozes is samengesteld.

Misschien dat deze bespreking van de manier waarop God het Woord tot ons gebracht heeft ons wat kan helpen om mensen te overtuigen van het wonder maar ook van het redelijke van Zijn wegen. Dat God gebruikt maakt van bestaande middelen.

Laat wat geldt voor de hogere critici wel een waarschuwing zijn: 'Ongeloof bevatte het zaad van hun eigen ondergang. Vele geleerden die de Schrift niet als Gods onfeilbaar woord hielden, verlieten uiteindelijk het theologische milieu.'

Mozes werkwijze

Voor Genesis 1 wordt geen schrijver genoemd. Bij de eerste dagen van de schepping was de mens niet aanwezig. Deze informatie moet dus op een bijzondere manier tot stand gekomen zijn. Is Genesis 1 misschien net zo tot stand gekomen als de 10 geboden die door God zijn geschreven?

Merk op dat in de Toledoth van Izak het register van Ismaël is opgenomen.

Dat is ook zo bij die van Jakob, waarin het register van Ezau een plaats heeft gekregen.

In deze twee geslachtsregisters van Ismaël en Ezau, die in de Bijbel op een zijlijn staan blijken de Toledoth wel aan het begin te staan.

Laat het duidelijk zijn dat Mozes voor de samenstelling van Genesis zeer zorgvuldig te werk is gegaan. Hij veranderde niets van de oude bronnen. Hij hield de oorspronkelijke tekst zoveel mogelijk in stand. Hij wist dat hij handelde met een heilig set documenten. Behalve het vertalen maakte hij geen veranderingen.

Soms voegde hij wel eens wat verklarende noten toe, in het bijzonder bij plaats namen. Dit zou de Israëlieten en anderen helpen de gebieden te herkennen waar de belangrijkste gebeurtenissen plaats vonden. Wat zij kenden als Bethel stond oorspronkelijk bekend als Luz (Gen 28: 19 'En hij noemde den naam dier plaats Bethel; daar toch de naam dier stad te voren was Luz')

Er wordt aangenomen dat het schrift van de kleitabletten niet letter gebaseerd maar woord gebaseerd was. Net zoal nu bij het Chinese geschrift het geval is.

De gedachte is dat Mozes die aan het hof van de Farao opgevoed was en daar de nodige kennis en wijsheid had opgedaan, de oude kleitabletten heeft vertaald in het Hebreeuws dat daarbij gebaseerd werd op een schrift met een alfabet.

Bij de Babylonische manier van kleitabletten maken was het makkelijk om een aantal kopieën te maken. Op een bestaande tablet legde men een zachte plak klei. Als hier na drogen weer een derde plak opgelegd werd, had je een kopie van de eerste. Een eenvoudige kopieermachine!

Deze tabletten werden bij elkaar gebonden om een aaneen lopend verslag van officiële stukken te hebben. Iemand als Adam kon een set gemaakt hebben en binnen drie generaties aan Noach gegeven hebben. Dit set kon van Noach via zijn drie zonen bij Terah terecht zijn gekomen. Terah kon zijn eigen tablet maken en deze samen met de anderen aan zijn zonen doorgeven.

Behalve door een goed verstand heeft Mozes met de gedurige hulp van de Heilige Geest het werk verricht. Zo blijkt het dat God de belangrijke informatie van de schepping en zondvloed door zijn uitverkoren persoon Mozes, die zo getrouw was in zijn werk, aan ons heeft doorgegeven.

Bij deze hele theorie moeten we de functie van mondelinge overleveringen niet onderschatten. Enerzijds zal er de mondelinge toelichting bij de kleitabletten zijn geweest. Daarnaast zullen de jaren die het dichtst bij Mozes tijd waren, de mondelinge overleveringen veel belangrijkere zijn geweest. Zo zou veel van de tijd van Jakob en Jozef ook op een mondelinge manier zijn overgeleverd.

Hierbij merken we op dat via een wat vergelijkbare manier de documenten van de Nieuw Testamentische schrijvers in het Grieks tot nu toe intact gebleven zijn. Dit gebeurde door Christenen die geloofden dat ze niet één woord mochten veranderen. Hoewel de schrijvers van het N T bijna alle Joden waren die in een vreemde taal schreven. Al hun 'slechte' grammatica is voor ons bewaard. Dat is geen tekortkoming maar juist een teken dat de overschrijvers getrouw hun werk hebben gedaan. Ze hebben er niet van gedroomd hebben om het mooier te maken.

Op dezelfde manier liet Mozes al de toledoth voetnoten staan, hoewel dit de tekst onevenwichtig maakte. Ja, hierin verzekerde hij ons, onder God, dat we tegenwoordig een werkelijk getrouwe beschrijving van de werken van God in de schepping en het oordeel hebben. Er is geen enkele reden om aan de waarheid hiervan te twijfelen. En we verachten deze waarheid tot onze eigen schade.

Genesis 1

Genesis 1 tot Genesis 2:3 geeft ons een beschrijving van de schepping in 6 dagen.

Als we uitgaan van de Bijbelse geslachtsregisters komen we op een tijd van ongeveer 6000 jaar geleden.

Bij de interpretatie hiervan zijn er tegenwoordig veel mensen die een compromis met de evolutietheorie willen sluiten. Als gevolg daarvan zijn er die:

1. Een kloof maken tussen vers 1 en de daarna volgende verzen. In den beginne schiep God de hemel en de aarde en de daarna volgende beschrijving hoe dat ging. Met de meest wonderlijke redeneringen en draaiingen probeert men er zo miljoenen jaren tussen te lassen. Volgens mij is hiervoor geen enkele grond in de Bijbel.

2. Ook zijn er velen die de dagen willen oprekken naar dagen die vele malen langer duurden dan 24 uur.

Ook hiervoor is geen enkele basis in de Bijbel. Zie hiervoor de 10 geboden in Exodus 20: 11 Bij het gebod van de rustdag wordt ook gesproken van werkelijke dagen. Zo duurt onze week ook nog steeds 7 dagen van 24 uur.

Ook in Numeri 7: 10 - 84 wordt over dagen gesproken. Daar is ook geen enkele reden om er wat anders van te maken.

Conclusie

Laten we de vraag. Genesis, een betrouwbaar boek over de schepping? met het volgende schriftgedeelte beantwoorden.

“En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.” (2 Petrus 1:19)

Voor een tijdlijn zie:

http://creation.com/images/pdfs/other/timeline_of_the_bible.pdf

Als je een vraag hebt wat betreft schepping of evolutie en als de Engelse taal geen probleem is. Op de site **creation.com** staat rechts boven een vak waar je een bepaald woord in kunt typen. Ontzettend veel informatie is daar beschikbaar.

*Kleitabelt met spijkerschrift,
herkomst: Telloh, in het huidige
zuid-oost Irak, in het zuidelijke deel
van het koninkrijk van Ur.
datering: 2050 v C
[www.lcm.rug.nl/lcm/teksten/teksten_
nl/kleitabelt_spijkerschrift_nl.htm](http://www.lcm.rug.nl/lcm/teksten/teksten_nl/kleitabelt_spijkerschrift_nl.htm)*